

Opis predmeta-nastavni program

Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu – Katedra za pravnu historiju i komparativno pravo				
Naziv i šifra predmeta	Naziv predmeta			Šifra
	Razvoj zemljišne knjige u Bosni i Hercegovini			
Ciklus/godina/semestar/ broj ECTS kredita	Cikus	Godina	Semestar	Broj ECTS kredita
	I	II	IV	3
Nositelj/i predmeta	Akademsko osoblje izabrano na naučnu oblast pravna historija			
Status predmeta	Izborni predmet			
Sedmični broj nastavnih sati prema načinu izvođenja nastave	Predavanja(P)	Vježbe(V)	Seminar (S)	Studentska praksa (SP)
	-	-	-	2
	Ukupno tokom semestra	30 (SP)		
Preduvjeti za upis	Za upis predmeta neophodno je ispuniti uvjete za upis u IV semestar/drugu godinu studija.			
Opis predmeta				
Cilj predmeta	<p>Ustanove modernog zemljišnoknjižnog prava studenti upoznaju i izučavaju u okviru pozitivnopravnih disciplina (građansko pravo, stvarno pravo itd.). Međutim, u okviru ovih disciplina ne nudi se detaljna analiza nastanka zemljišne knjige i njenog historijskog razvitka u BiH, iako ovapitanja imaju direktne implikacije na današnju reformu zemljišnih knjiga i vlasničkopravne odnose u BiH.</p> <p>Zemljišnoknjižni sistem se u BiH stoljećima vodio po sistemu osmanskih tapija (vlasničkih isprava) i deftera. Do transformacije tog sistema dolazi krajem XIX stoljeća, kada se postepeno uvodi novi zemljišnoknjižni sistem po srednjoevropskom modelu. Moderna zemljišna knjiga u Bosni i Hercegovini uvedena je u periodu između 1885. i 1910. godine i podrazumijevala je upis osmanskih zemljišnih kategorija (mirija, mulk, vakuf, metruke i mevat) u zemljišnu knjigu prema austrijskom modelu. Ovaj upis imao niz pravnih i društveno-ekonomskih posljedica, koje će ostaviti trag na bosanskohercegovačku stvarnost XX stoljeća. Uspostavom novog socijalističkog društveno-ekonomskog i pravnog uređenja nakon II sv. ratadolazi do određenih promjena (proces nacionalizacije, novi premjeri itd.). Sve navedene historijske okolnosti određuju tok i pristup aktualnim pitanjima iz oblasti pravne reforme, sudske prakse i zakonodavstva (reforma zemljišne knjige, restitucija nacionalizirane imovine, pitanje vakufske imovine, imovine jevrejske zajednice itd.).</p> <p>U skladu s tim, cilj ovog predmeta je da, kroz studentsku praksu, praktična istraživanja i analize, studentima prava ponudi jedan produbljeni uvid u nastanak i razvoj moderne zemljišne knjige u Bosni i Hercegovini. Studedenska praksa podrazumijeva istraživanje i analizu transformacije zemljišnih knjiga u Bosni i Hercegovinu i obuhvata praktična istraživanja i rad sa stručnjacima u arhivima, gruntovnim uredima (sudovima), vakufskoj direkciji i drugim</p>			

	ustanovama.												
Okvirni sadržaj predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - Zemljišnoknjižni sistem u BiH u XIX stoljeću - Gruntovnički zakon 1884. – analiza zakonskog teksta - Nastanak moderne zemljišne knjige 1885-1910. – analiza arhivskih izvora - Analiza upisa osmanskih zemljišnih kategorija (mulk, mirija, vakuf, metruke i mevat) u gruntovnicu – analiza zemljišnoknjižnih izvadaka iz svih regiona BiH - Analiza statistike i gruntovnih upisa u prvoj polovini XX stoljeća - Analiza procesa nacionalizacije kroz gruntovnice - Transformacija zemljišnoknjižnog prava i zemljišne evidencije u drugoj polovini XX stoljeća: katastar i gruntovnica - Studije slučajevi <p><i>U prvoj sedmici realizacije nastave predmetni nastavnik je obavezan upoznati studente sa izvedbenim planom rada na predmetu.</i></p>												
Ishodi učenja na razini predmeta	<p>Nakon uspješno savladanog predmeta, student će:</p> <p>a) znanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - usvojiti produbljeno znanje o nastanku i razvoju ustanove zemljišne knjige u BiH; - prepoznati ključne društveno-ekonomske implikacije do kojih je došlo kroz transformaciju zemljišnih knjiga u BiH i zakonskih intervencija na tom polju; - razumjeti sve vrste upisa i pojmove u zemljišnim knjigama; <p>b) vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tumačiti sve vrste upisa u zemljišnim knjigama; - biti u stanju da izradi pravno mišljenja o određenim pitanjima vezanih za upise u zemljišne knjige; <p>c) kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - biti osposobljen za rad na reformi zemljišnih knjiga; - biti osposobljen za arhivska istraživanja konkretnih stvarnopravnih slučajeva, sporova i stručnih pitanja. 												
Način izvođenja nastave	Nastavni proces realizira se u okviru predavanja, studenstke prakse, konsultativne nastave i konsultacija, uz asistenciju nastavnog osoblja i stručnjaka iz odabranih ustanova (arhivi, gruntovnice, katastar itd.).												
Način vrednovanja znanja sa strukturom ocjene	<p><i>Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje za svaki nastavni predmet strukturu bodova i bodovni kriterij.</i></p> <p>Vrednovanje znanja vrši se kontinuiranim praćenjem i ocjenjivanjem rada studenata tokom semestra. Studenti tokom semestra mogu osvojiti 50 bodova i na završnim ispitu 50 bodova.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Elementi praćenja i provjeravanja</th> <th>opterećenje u ECTS</th> <th>udio (%) u ocjeni</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Semestralna pravna analiza i prezentacija</td> <td>1,5</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>Završni ispit: pravno mišljenje – studija slučaj</td> <td>1,5</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>Ukupno</td> <td>3</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Način oblikovanja konačne ocjene:</p>	Elementi praćenja i provjeravanja	opterećenje u ECTS	udio (%) u ocjeni	Semestralna pravna analiza i prezentacija	1,5	50%	Završni ispit: pravno mišljenje – studija slučaj	1,5	50%	Ukupno	3	100%
Elementi praćenja i provjeravanja	opterećenje u ECTS	udio (%) u ocjeni											
Semestralna pravna analiza i prezentacija	1,5	50%											
Završni ispit: pravno mišljenje – studija slučaj	1,5	50%											
Ukupno	3	100%											

	<p>U oblikovanju konačne ocjene uzimaju se u obzir utvrđeni elementi praćenja i provjeravanja rada studenata: pisanje pravne analize i njena prezentacija i završni ispit u obliku pisanja pravnog mišljenja o određenom predmetu/sporu/studiji slučaju.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Semestralna pravna analiza predstavlja samostalnu analizu određenog pitanja vezanog za nastanak zemljišne knjige u BiH. Ona podrazumijeva istraživanje i analizu arhivske i druge izvorne građe (tapija, gruntovnih uložaka, sudskih presuda itd.), kao i normativnih izvora (zakonskih i podzakonskih tekstova) i relevantne literature. - Završni ispit koncipiran je kao pisanje pravnog mišljenja o određenom aktualnom pitanju (studija slučaja), čije rješavanje podrazumijeva historijsko-pravnu analizu određenih upisa u gruntovnicu. Izrada pravnog mišljenja podrazumijeva istraživanje relevantne arhivske građe, zakonskih tekstova, sudskih odluka i gruntovnica. Rezultat analize treba da bude uobličien kao stručno mišljenje/vještačenje o konkretnom predmetu i problemu analize. Pravna mišljenja kandidati pišu, uz pomoć stručnog nastavnog osoblja i stručnjaka iz prakse, a izlažu ih usmeno na završnom ispitu. <p>Konačna ocjena formira se na osnovu evaluacije oba oblika studentskog rada – zbrajanjem bodova semestralne pravne analize i završnog ispita (pravo mišljenje i prezentacija). Završni ispit polaže se u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku u skladu sa propisima o visokom obrazovanju. Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja vrednuje se i ocjenjuje u skladu sa čl.62.ZVO, i to: a) 10 (A) - nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - 85-94 bodova; c) 8 (C) - 75-84 bodova; d) 7 (D) - nosi 65-74 bodova; e) 6 (E) - nosi 55-64 bodova; f) 5 (F, FX) - manje od 55 bodova. U indeks se unose prolazne ocjene. Ocjena 6(E) je najniža prolazna ocjena.</p> <p>Ostale informacije relevantne za praćenje rada studenta, vrednovanje i ocjenjivanje: Student ostvaruje pravo izlaska na završnu evaluaciju znanja ako je u okviru prvog parcijalnog ispita ostvario najmanje 15 bodova. Završni ispit se polaže u redovnom, popravnom i septembarskom ispitnom roku u skladu sa čl.64 ZVO.</p> <p>Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja vrednuje se i ocjenjuje u skladu sa čl.62.ZVO, i to: a) 10 (A) - nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - 85-94 bodova; c) 8 (C) - 75-84 bodova; d) 7 (D) - nosi 65-74 bodova; e) 6 (E) - nosi 55-64 bodova; f) 5 (F, FX) - manje od 55 bodova. U indeks se unose prolazne ocjene. Ocjena 6(E) je najniža prolazna ocjena.</p>
	<p><i>Prije početka studijske godine Nastavo-naučno vijeće Fakulteta posebnom odlukom utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit. Utvrđena obavezna literatura nalazi se u bibliotečkom fondu ili je dostupna putem</i></p>

<p>Literatura</p>	<p><i>službena web stranice Fakulteta odnosno putem interneta.</i></p> <p>Obavezna</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meliha Povlakić, Transformacija stvarnog prava u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 2009. (Odlomci iz navedene knjige) - Hasan-beg Krupić,, Bosansko-hercegovačka gruntovnica u pitanjima i odgovorima: priručnik za gruntovničke vježbenike i dr., Tisak Viktora Suligoja, Zlatar, 1914. (sadržaj se posatvlja na web stranicu Pravnog fakulteta) - Meliha Povlakić, Načelo upisa i stjecanje prava vlasništva na nekretninama prema novom zemljišno-knjižnom i stvarnom pravu u Bosni i Hercegovini, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, LIII/2010; - Mehmed Bečić, „Pretvaranje mukata vakufa u Bosni i Hercegovini u privatno vlasništvo posjednika“, Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, 2019, 33-76. - Darja Softić Kadenić, „Uređivanje stanja zemljišnoknjižne evidencije na području Federacije BiH“, Revija za pravo i ekonomiju, 20, br. 1 (2019), str. 323-352; (Online sl dostupno) - Ljudevit Farkaš, "Zakon od 7. Ramazana 1274 (1858) o zemljišnom posjedu (sa zakoni i naredbami, stojećimi s njime u tiesnom savezu)", Mjesečnik Pravnčkoga društva u Zagrebu, Godina XVII,1891., br. 4. (177-184.); br. 5. (227-233.); br. 6. (274-283.); br. 7. (324-331.); br. 8. (376-385.); br. 9. (431-442.); br. 10. (483-489.). (Odlomci se postavljaju online na stranicu Pravnog fakulteta) - Odlomci Gruntovničkog zakona za BiH iz 1884. (Zbornik zakona i naredaba za Bosnu i Hercegovinu, Godina 1886., Sarajevo, 1886., 60.) - Zakon o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta Sl. List FNRJ, 52/58 (i drugi zakoni o nacionalizaciji) - Zakon o stvarnim pravima FBiH (Sl.n.FBiH 66/13, 100/13) - Zakon o zemljišnim knjigama FBiH (Sl.n.FBiH 58/2002, 58/02, 19/03 i 54/04) - Izabrani zakonski tekstovi i drugi materijali koji se studentima postavljaju na web stranicu Pravnog fakulteta.
	<p>Dopunska</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vojislav Spaić, „Zemljišnoknjižni sistem u Bosni i Hercegovini za vrijeme Turaka“, Istorisko-pravni zbornik, 3-4, Sarajevo, 1950, 15-37. - Josip Rul, Naša gruntovnica (zemljišna knjiga). Čemu služi gruntovnica i što žele gruntovničari, Tisak M. Šek, Zagreb, 1927. - Abdullah H.Bušatlić, „Pogrješno shvaćanje i knjiženje kod »evladijet-vakufa«“, Mjesečnik Glasilo Pravnčkoga društva, Godište LVII., Zagreb, 1931, 553-559. - Farkaš, Ljudevit, "O vakufima i o uređenju uprave vakufskih dobara u Bosni i Hercegovini", Arhiv za pravne i društvene nauke, Knjiga 33., God. XVIII, Drugo kolo, Beograd, 1928., br. 4. (271-283); br. 5 (352-369.). - Tatjana Josipović, Zemljišno-knjižno pravo, Zagreb, 2001. <p>Dopunska literatura se aktualizira i dopunjava po potrebi svake akademske godine.</p>
	<p>Svi studenti imaju mogućnost komuniciranja sa odgovornim akademskim osobljem putem: e-maila te usmeno u terminima konsultacija, predavanja i vježbi. Studentima se osiguravaju upute o</p>

Način praćenja kvalitete koja osiguravaju ishode učenja

pisanju eseja, a teme eseja su studentima dostupne na početku predavanja. Mišljenje studenata o kvaliteti nastave putem anketa koje se provode tokom i/ili nakon završetka nastave. Konzultacije sa studentima koji su završili I ciklus studija o korisnosti ovog predmeta u njihovom radu u praksi, te mogućim poboljšanjima).